

Baltā vārna Rešetina rokās

Svētdien, 20. maijā, Dailes teātra Mazajā zālē pirmizrādi piedzīvos dramaturga Alekseja Ščerbaka Dailies teātra konkursā "Austrumi ienāk Latvijā. Patvērumus un (ne)satikšanās" uzvarējuši drāma "Balta vārna melnā krāsā" INTARA REŠETINA režijā.

VITA KRAUJA

Lugas intrigas pamatā ir stāsts par kādu parastu ģimeni, kas dzīvo kādā Latvijas pilsētā vectēva celtā mājā. Bet nu viena no meitām atradusi kādu, kas ir no ciitas pasaules. Viņš ir srietis...

Vai arī starp lugas iestudētgrībētājiem bija kāds konkurss?

I. Rešetins: Pirmoreiz režisējamo materiālu neizvēlos pats. Man to piedāvāja Dailies teātra mākslinieciskais vadītājs Dž. Dž. Džiindžers. Varbūt arī tādēļ, ka, būdams lugu konkursa žūrijā, tiku izlasījis visus iestudētājus.

Vai bijāt redzējis citus Alekseja Ščerbaka darbu iestudējumus?

Nē, taču biju lietas kuršā par viņa radošo veikušu. Zināju, kas autors ir par putnu.

Kas lugā piesaistīja?

Bija vien materiāls jāiešķērš, ja jau reiz dota iespēja strādāt ar to. Luga rāisa ļoti daudz jautājumu. Kara fons, sīrieši, bēgli, baines, ka islāms pārņems Eiropu, kristietību, mediju ietekme... Sabiedrībā par visu dominē tāds vispārināts viedoklis. Bieži vien esam, es pat teiktu, mediju upuri, jo informācijas un notikumu pasaulei tik daudz, ka paliekam it kā āpus tiem, un mūsu viedoklis veidojas atsvēniāti un pastarpināti. Mēģinot aplipināt aktierus ar tēmu ne tikai virsīlāja līmenī, bet uzrokot arī autora lugā dzīļi iekodēto, saņēmu tik pretrunīgus vērtējumus un pasaules skatījumu, ka varu apgalvot – jā, mēs esam mediju upuri. Vai tā ir apzināta cilvēku – lai neteiku nozombēšana, bet viņu domas veidošana kādā vēlamā virzienā? Vai arī straujas divdesmit pirms gadsimts, kad neatliek laika iedzīlināties? Kas aiz tā visa slēpjā? Kas ir iniciators vardarbībai pret cilvēku prātiem? Tiešām bizness? Lielo valstu plāni sarīdīt, kārtējo reizi pārdalīt teritorijas? Šobrīd, piemēram, ļoti sekoju lidzi, vai beidzot pieņems lēmu mu aizliegt Latvijā raidīt Krievijas propagandas kanālus vai ne? To skatījā taču dzīvo aīgārnā patiesībā. Trešā pasaules kara klātbūtne šobrīd šķietami nav aktuāla, taču, man liekas, nedrīkstam par to nerunāt, jo turpat divtūkstoši kilometru attālumā Ukrainā mirst cilvēki... Es vē-

KARĪNAS MIEZĀJAS FOTO

Intars Rešetins: "Es vēlētos panākt, lai ar izrādi ļaujam skatītājam aizdomāties – kas izraisa pasaule notiekošo? Un kas esam mēs? Marionetes?"

lētos panākt, lai ar izrādi ļaujam skatītājam aizdomāties – kas izraisa pasaule notiekošo? Un kas esam mēs? Marionetes?

tomēr šķēršļus neliktu, lai arī kāda ādas krāsa tam puvisim būtu.

Varbūt vecākajā pa-audzē spēcīgāk runā tau-tas pašaizsargāšanās instinkts...

Bet kas tikai gadītu gaitā mūsu zemitei pāri nav gājuši! Gan zviedri, gan poli, gan vācieši, gan krievi. Pašam dzīslās kādu piecu asinu sajaukums. Par spīti visam, iznīkuši neesam. Varbūt tādēļ vi-dējā paaudze uz citas rases ienākšanu gimenē skatās elastīgāk. Austrumnieku līnija ir tāds tumšais zirdziņš, kontrapunkts visai izrādei. Mēs ar aktieriem loti daudz skatījāmies dokumentālās un mākslas filmas par austrumiem un saprātām, kas tur vispār notiek, kā viss sācies. Un iegūtā informācija atkal loti atšķiras no Krievijas, Latvijas vai Amerikas mediju pasniegtās. Kad aizrakāmies līdz patiesībai, arī luga ie-guva pavisam citu kontekstu, pret daudz ko no uzrakstītā aktieri sāk protestēt... Par laimi, mūsu valsts politika ir tāda, ka bēgli sa-nem pabalstu, bet reizē sa-prot, ka nekāda ābolmaize te nebūs, mēs viņiem esam tikai tāda starpstacija. Mani vairāk satrauc cits – atkal jau preses saceltā ažiotā-

Jums arī aug divas meitas. Ko jūs teiktu, ja paša mājās kāda no viņām ievestu sīreti?

Šis bija viens no daudzajiem jautājumiem, ko ar aktieriem iztirzājām. Ve-cākā paaudze pateica kategorisku nē, vidējā paau-dzē domas dalījās uz pu-sēm. No vecākiem jau at-karigs, kādas vērtības savās atvasēs ieliekam arī pre-tējā dzīuma izvēlē, bet istai mīlestībai es laikam

za, ka nupat te ieplūdīs bē-ļu straumes, musulmanisms gūs arvien lielāku ieteikmi. Rīgas pašvaldības vadītājs Nils Ušakovs izveidojis pat veselu kantori ar daudzām siltām, labi atalgojām, prē-mētām darbinieku vietām. Nu tik cīnīsimies ar bē-ļu problēmām, radīsim vi-niem ipašus apstāklus! It kā patvēruma meklētāju te pa-līktu nevis pāris desmitu, bet tūkstošiem. Gana ironi-ki un smiekligi.

Izrādē spēlējot jūsu vienpadsmītgādīgā meita Elīze Marija Rešetina.

Piedālās divpadsmit aktieri. Centrā – māte un tēvs, kuriem savukārt ir di-vas meitas. Vienai ir vīrs latvietis un divas meitiņas, otrai – sīretis. Vienu no mazo meitiņu lomām es-mu apzināti uzticējis savai meitai. Viņa no divu ga-du vecuma dejo, patlaban studijā "Zforce" apgūst mo-derno baletu un deju, brau-kā pa visu Eiropu, pārstā-vot Latviju, konkursos iz-cīnījusi augstas vietas. Otra meitene, Rebeka Rēke, Dailē jau spēlējusi kopā ar mani izrādēs "Zanna d Ar-ka" un "Mīlākais". Sajā izrādē viņām ir tris deju nu-muri, kurus meitenēm pa-šām arī uzticēju izveidot.

Apmēram pēc mēne-ša "Spēlmaņu nakts" žū-rija tradicionāli nominēs labākos skatuves māksliniekus. Kāda pašam sajūta – ir jums aktier-darbs vai režija, kas bū-tu pelnījusi nomināciju? ... "Jeruzalemē" man uz-ticēta astoñdesmit sestā plāna loma. Nez vai par to nominēs... Ja pavisam no-pietni, būtiskākais, lai cil-vēki par manām izrādēm nobalsotu ar saviem maci-niem. Lai nāk skatīties ma-nis iestudētās izrādes un ir-gandarīti par to.

Tuvākajā laikā jūs at-kal redzēsim divās jau ta-gad skatītāju interesu un gaidas rosinošās latviešu jaunās spēlfilmās – vēstu-riskajā kara drāmā "Dvē-seļu putenis" un komēdijā "Bleži", kur jūsu varonim diktī jāraudot. Par ko?

“Kas ir iniciators vardarbībai pret cilvēku prātiem? Tiešām bizness? Lielo valstu plāni sarīdīt, kārtējo reizi pārdalīt teritorijas?”

Tas man pašam būs liels pārsteigums. Ar nepacie-tību gaidu "Bležu" pirmiz-rādi 1. jūnijā. Filmā ir ļoti daudz krāsu un asaras tikai viens no akcentiem aktie-riskajā paletē. Nav jausmas par gala versiju, vien zi-nu, ka režisors Andrejs Ēķis montē jau trešo vai cetur-to lentes versiju. Pirmoreiz pie viņa filmējos "Svingeros". Ēķis ir režisors, kas deg par savu darbu un prot aizdedzināt pārējos filmā iesaistītos tā, ka visam ar acīm ciet un valā saki "jā" un beigās esi gatavs lēkt no lidmašīnas, pat nezinot, iz-pletis atvērsies vai ne... Viņš ir sakrājis tik daudz pieredzes, uzfilmējot gan igauņu, gan ukraiņu "svin-gerus" – tūlīt arī citās val-stīs tos sāks filmēt – ka klu-vis par ievērojamu komēdi-jas un groteskas profesionāli. "Svingeri" bija komēdia, taču "Bleži" veidota kā trej-kārt jaudīgāka groteska. Filmā spēlēju vienu no blē-žiem, Valsts ieņēmumu die-nesta darbinieku. Tāpat kā "Svingeros" manam varo-nim bija pusotrs prototips, arī tagad tēla veidošanas iedvesmai esmu nolūkojis reālu personu no dzīves. Ja kāds ieraudzis, labi, bet te konkrēto uzvārdu neat-klāšu. Protams, pa vidu filmā ir milas asaras, naudas asaras, naudas prieki... Cil-vēki, kas dzīvo ar vērienu, skaļi, ar blīšķi, lepojas te no viena, te otra žurnāla vāka ar greznām mājām un dārgām mašīnām, savā bū-tībā ir ļoti sīki. Ārējā spoz-mē atklāt tieši šo sīkmani-bas šķautni man bija ļoti interesanti. Tā ir mana un Andreja versija par sabied-ribas krējuma baudītājiem.

Un ar ko saistās filmē-šanās "Dvēselu puteni"?

Ziemā saslima Valmieras teātra aktieris Mārtiņš Liepa, gulēja slimnīcā. Dzintars Dreibergs (filmas "Dvēselu putenis" režisors) zvana man – vari "ielēkt" strēlnieka Pētersona lomā? Protams! Neatklājot kādu, pateikšu, ka man uzticēja ļoti būtisku epizodi, turklāt puikām spēlēt kariņu vien-mēr bijis ļoti aizraujoši, skriet ar plinti un šaut, un sprādzieni, un vācieši, un tādi paši jauni aizrautīgi trakuļi apkārt... Jūties kā lielā, skaistā, nozīmīgā notikumā. Kad biju jau nofil-mējies strēlnieka Pētersona lomā, par šo vēsti zvanīju mammai – galvenokārt tā-dēl, ka ari viņai meitas uz-vārds bija Pētersone. Mam-ma noklausījās manī un tad teica – tavs vecvectēvs Aleksandrs Pētersons bija strēlnieks. Es to nezināju, nekad agrāk par šo tēmu netikām runājuši. Vecvectēvs bija no tiem, kas apsargāja Ļeņinu, mamma vēl piebildē. Bāc! Kā nu ir – ar šo faktu lepoties vai labāk tā kā paklusēt? Un var-būt es filmā spēlēju pats sa-vu vecvectēvu? Tādus, lūk, jokus reizēm izspēlē dzīve.